

Novela zákona o DPH – co nás čeká za změny od roku 2025?

Ing. Michael Pleva, Rödl & Partner

Rödl & Partner

V současné době dochází k projednávání novely zákona o dani z přidané hodnoty s plánovanou účinností od 1. ledna 2025. Hlavním cílem novely je implementovat nové směrnice Evropské unie do českého zákona o DPH a dále přinést změny, které by měly vést k zefektivnění procesu výběru daní a zvýšení jistoty daňových subjektů. Přestože je novela zákona o DPH velmi rozsáhlá, některé změny jsou pouze technického charakteru a nebudou mít reálný dopad na poplatníky. Jiné změny jsou však významné, a je vhodné se na ně s předstihem podívat.

Jedna z nejzásadnějších změn se bezpochyby týká rozšíření režimu pro malé podniky v tuzemsku. Tento režim mohou využít podniky se sídlem na území EU s obratem nepřesahujícím 2 miliony korun, které se tak nebudou muset registrovat k DPH v tuzemsku při překročení zmiňované částky. Tento koncept vychází právě ze směrnice Rady 2006/112/ES a klade si za cíl snížení administrativní zátěže pro malé podnikatele a společnosti. Obdobně by pravidla měla fungovat i pro české společnosti v jiných členských státech, koncept pro malé podniky by tedy měl být harmonizovaný napříč celou Evropskou unií.

Samotné registrační řízení a obraty pro registraci čekají významné změny. Nově se subjekty budou povinně registrovat k DPH při překročení obratu 2 000 000 korun až k 1. kalendářnímu dni následujícího roku. Pokud však jejich obrat překročí částku 2 536 500 korun, budou mít povinnost registrace dnem následujícím po překročení této částky. Nebude chybět ani možnost dobrovolné registrace k DPH jako plátce, nicméně žadatel si bude muset pohlídat zákonné termíny a přihlášku k registraci podat včas. V opačném případě by mu nemuselo být vždy vyhověno.

Další změny nás pravděpodobně čekají v případě lhůt stanovených zákonem o DPH. Plátcí daně mohou očekávat zkrácení lhůty pro uplatnění nároku na odpočet ze 3 let na pouhé 2 roky. Naopak u lhůty pro opravu základu daně by mělo dojít k prodloužení ze 3 na 7 let, přičemž tato lhůta začne běžet až od konce kalendářního roku, ve kterém došlo k uskutečnění původního plnění. Nově však nebude stavěna po dobu soudního řízení. Tyto lhůty se budou vztahovat pouze na plnění, která budou uskutečněna od 1. 1. 2025. Navrhovaná novela by také měla uvolnit pravidla a přinést více možností pro vrácení DPH z titulu nedobytné pohledávky. Nová úprava by se měla dotknout především menších pohledávek.

Nepříjemnou změnou pro plátce bude zcela jistě povinnost vrátit odpočet DPH z nezaplacených zdanitelných plnění. Nově budou muset plátcí sledovat lhůtu 6 měsíců od data splatnosti přijatého plnění. Pokud totiž nedojde k časné úhradě pohledávky, budou mít povinnost vrátit již uplatněný odpočet daně. Konkrétní lhůta pro opravu se stanovuje na poslední den šestého kalendářního měsíce po měsíci, v němž se pohledávka stala splatnou, přičemž DPH se bude vracet pouze z neuhrazené části pohledávky.

Jednou z příjemnějších změn pro plátce DPH by mohlo být zrušení omezení nároku na odpočet daně u luxusních automobilů s pořizovací cenou nad 2 000 000 korun bez DPH. Novela totiž počítá se zrušením této limitace, přičemž účinnost je stanovena až na rok 2027.

Další významné změny můžeme očekávat v případě nemovitých věcí. Novela by měla zrušit koncept majetku vytvořeného vlastní činností, čímž by došlo k významnému administrativnímu zjednodušení a odstranění častých výkladových nejistot. Na druhou stranu, povinnosti pro plátce krátit nárok na odpočet DPH v případě smíšeného využití nemovité věci zůstanou zachovány. Změny postihne také osvobození od DPH při dodání vybrané nemovité věci. Doposud platilo pravidlo, že vybrané nemovité věci jsou osvobozeny od DPH při dodání po pěti letech od prvního kola dačnického rozhodnutí či kola dačnického rozhodnutí po podstatné změně. Nově by se mělo zdaňovat pouze první dodání vybrané nemovité věci, a to, pokud k takovému dodání dojde do konce dvacátého třetího měsíce následujícím po měsíci, v němž byla nemovitá věc dokončena. Samotným pojmem dokončení se zpravidla rozumí právě vydání kola dačnického rozhodnutí. Všechna ostatní dodání nemovité věci budou již osvobozena od DPH, s čímž se také váže povinnost provést korekci nároku na odpočet DPH, a poměrnou část DPH státu vrátit.

Mezi méně zásadní připravované změny patří například povinnost zahraničních osob, které se stanou českými plátcí DPH, ustanovit zmocněnce, který má zpřístupněnou datovou schránku, či například zrušení rozsahu osvobozených finančních činností.

Jak jsme zmiňovali, novela přináší velké množství změn v různých oblastech DPH, na které se budou muset všichni plátcí DPH s předstihem připravit. Zároveň lze očekávat velké diskuse v rámci schvalovacího procesu, neboť některé body novely mohou být kontroverzní a předmětem dalších jednání. Jako příklad lze uvést povinnost zdaňovat plnění zaměstnancům v ceně obvyklé, nikoliv pouze ve výši přijaté úplaty. Je proto vhodné sledovat legislativní vývoj a závčas implementovat změny do interních procesů.

Kontrolní otázky:

1. Jaké budou od roku 2025 platit registrační limity k DPH?

První limit bude stanoven na 2 000 000 korun, druhý limit na 2 536 500 korun.

2. Bude možné uplatnit nárok na odpočet DPH u luxusních automobilů nad 2 000 000 korun?

Ano, ale až od roku 2027.

3. Jaké povinnosti se vážou s neuhrazenými přijatými plněními

Plátce bude muset nově sledovat splatnost pohledávek, pokud budou pohledávky více než 6 měsíců po splatnosti, vznikne mu povinnost vrátit DPH z nezaplacené částky.